

Aanwezig namens Provincie:
Aanwezig namens Terreinbeheerder:
Overige aanwezigen:
Datum bezoek:

6 mei 2020

Doel

Het jaarlijkse veldbezoek heeft als doel om de vinger aan de pols te houden m.b.t. zichtbare ontwikkelingen van onder meer de stikstofgevoelige habitattypen in het Natura 2000-gebied. Centraal staat daarbij de vraag of er ontwikkelingen zijn die afwijken van datgene waar in de in het beheerplan opgenomen gebiedsanalyse vanuit is gegaan. Als voorbereiding op het veldbezoek is de beheerder gevraagd naar eerder waargenomen signalen uit het veld. Daarnaast zijn het beheerplan en de daarin opgenomen gebiedsanalyse en het verslag met aandachtspunten van vorig jaar doorgenomen.

Bevindingen

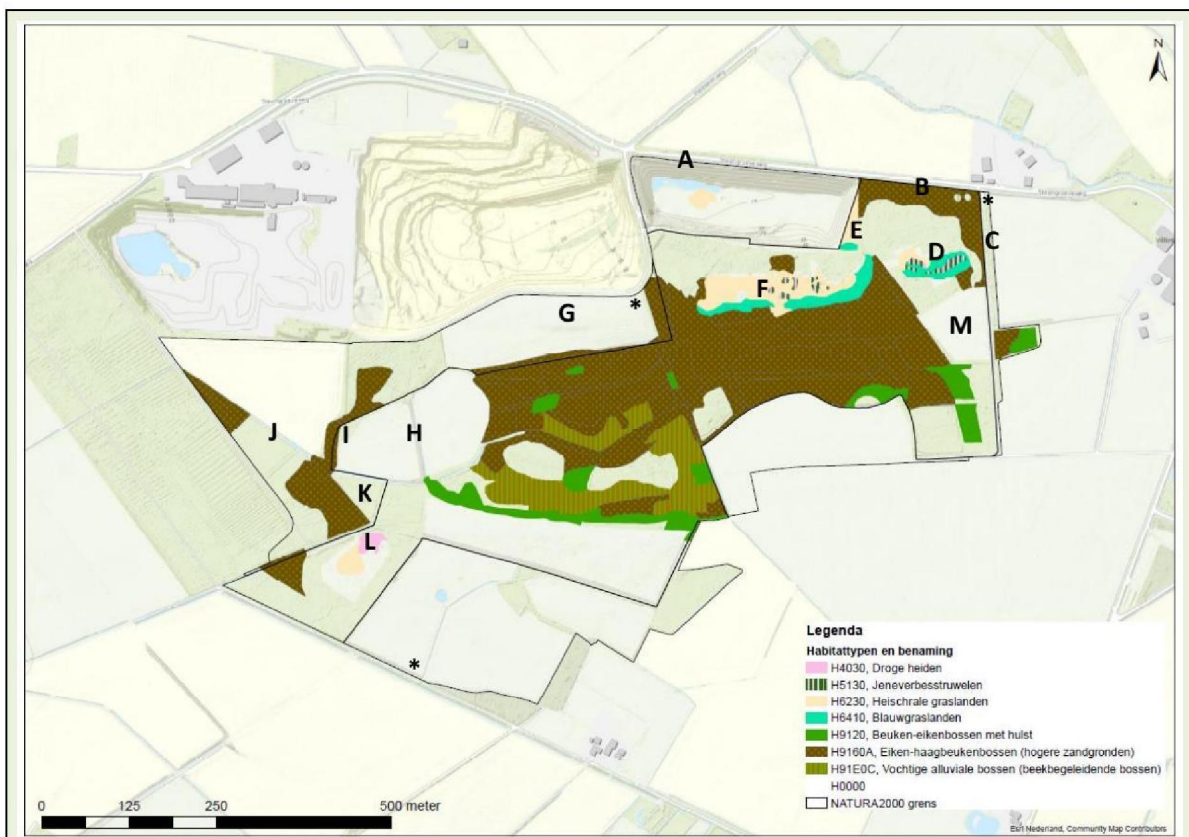
Status uitvoering PAS-maatregelen & PAS-procesmonitoring

Uitvoering van PAS-maatregelen uit de eerste beheerplanperiode is gestart. De meeste maatregelen staan echter gepland voor najaar 2020. Zie tekst in dit verslag onder het betreffende habitatype.

Bureau Regelink heeft in 2019, met aanvulling in voorjaar 2020, de nulmeting langs het transect voor de PAS-procesmonitoring uitgevoerd. Dit transect loopt vanaf de Grote Weust (**locatie E**) in zuidelijke richting door het bos, over het te ontwikkelen schraalland tot de weg. Daarnaast heeft Regelink in 2019 een vlakdekkende flora- en vegetatiekartering uitgevoerd van de korte vegetaties in Willinks Weust, volgens de SNL-methodiek. Deze is door Adrienne Lemaire (SBB) in 2019 aangevuld voor de bossen. Deze vlakdekkende kartering is een actualisatie van de kartering uit 2009. De nieuwe kartering wordt gebruikt als nulmeting voor de inrichting en is tevens geschikt voor de PAS-procesmonitoring én voor het actualiseren van de habitattypenkaart. Voor dit laatste wordt in 2020 binnen Willinks Weust nog een aantal aanvullende delen gekarteerd. Er worden begin 2021 nog twee rapportages voorzien: een overkoepelend rapport van de vegetatiekarteringen uit 2019 en 2020 in Willinks Weust en een nulmetingrapport van de PAS-procesmonitoring (ook over 2019 en 2020 samen).

Habitattypen

Alle habitattypen zijn bezocht. Op de habitattypenkaart zijn de locaties aangegeven die hieronder worden toegelicht.

Jeneverbesstruwelen (H5130)

Het habitattypen Jeneverbesstruweel, vorm met hondsroos, komt verspreid voor in de Kleine en Grote Weust (**locatie D en F**). Bij veldbezoeken in voorgaande jaren is naar voren gekomen dat verjonging beperkt is. In 2019 zijn in de Grote Weust drie kiemplantjes waargenomen, maar die lijken niet voorbij het kiemstadium gekomen te zijn (verdroogd). We treffen nu de drie verdorde kiemplantjes aan, maar vinden ook een vierde dat nog leeft. Staatsbosbeheer zal in het najaar van 2020 PAS-maatregelen uitvoeren gericht op het stimuleren van verjonging van de meest vitale jeneverbesstruiken (**M2a+b, M3: lokaal experimenteel plaggen/strooisel verwijderen en zaaien**). Mogelijk worden ook bessen gezaaid op kleine open plekken met minder vitale struiken die zelf geen bessen dragen. Daarnaast heeft Staatsbosbeheer een start gemaakt met het 'opschonen' van jeneverbesstruwelen door sporkehout, berk en Amerikaanse vogelkers te verwijderen. Bramen en rozen blijven juist staan, omdat ze wezenlijk onderdeel uitmaken van de specifieke subassociatie waartoe de jeneverbesstruwelen in Willinks Weust behoren. Tenslotte worden de bosranden rondom de Grote en Kleine Weust teruggezet (**M4: bosrandenbeheer**). Primair om uitbreiding van habitattypen Heischraal grasland (H6230) + Blauwgrasland (H6410) te bewerkstelligen, maar ook om het jeneverbesstruweel wat meer ruimte te geven. De te kappen bomen zijn reeds geblest, uitvoering volgt vanaf nazomer 2020.

Heischraal grasland (H6230) & Blauwgrasland (H6410)

Maatregelen voor het uitbreiden van de habitattypen Heischraal grasland en Blauwgrasland zijn voorbereid en zullen vanaf het najaar van 2020 uitgevoerd worden. Dit geldt voor de maatregelen **M4a: bosrandenbeheer** (op enkele locaties al uitgevoerd), **M5a: omvormen bos naar heischraal grasland (corridors)**, **M6a: afgraven opgebrachte grond**, **M6b: afgraven bovengrond**, en **M6c: plaggen**. Ten behoeve van maatregel **M5b: omvormen van bos naar heischraal grasland (corridors)** is ten zuiden van de Ronde weiden (**locatie H**) al bos verwijderd (**locatie K**). Ondanks het sparen van een deel van het sparrenbosje (met sperwernest) en een oude bosgroeiplaats ziet de gerealiseerde schaal van de nieuwe corridor er goed uit en zijn er nu geen redenen om aan te nemen dat deze niet zou kunnen functioneren voor kleine fauna (waaronder dagvlinders), nu zij minder groot is dan in de plannen beoogd. Een groepje wilde appels (**locatie I**) is gespaard, maar blijft na afgraving van de Ronde weiden op een verhoogde lob staan die verbonden is met de bestaande bosrand.

Grote Weust (**locatie F**): mede op verzoek van buurtbewoners wordt overwogen om een markante solitaire zomereik te sparen. Deze boom staat voor de uitvoering van bosrandmaatregelen niet in de weg. Staatsbosbeheer wacht de resultaten van het terugzetten van de bosranden waarschijnlijk eerst af. In de tweede beheerplanperiode wordt dan opnieuw over de boom besloten.

Een omgevallen ratelpopulier aan de westkant van de Grote Weust ligt nu in het grasland, groeit door en zorgt voor ongewenste zaailingen. Deze boom wordt opgeruimd bij het kappen van de corridors.

Het maaibeheer van het kleine schraallandje direct ten oosten van de groeve (**locatie E**) blijft een uitdaging vanwege de beperkte draagkracht van de bodem en het microreliëf. De droogte van de laatste twee jaar maakte het wel makkelijker om insporing te voorkomen. Momenteel zijn geen bodembeschadigingen te zien en de vegetatie staat er goed bij. Kleine valeriaan staat uitgebreid in bloei. Beheer van de overhangende haagbeuken is maatwerk. Het zijn waardevolle bomen op een historische wal. Door middel van snoeien dient te veel schaduw en bladval op het schraallandje verder beperkt te worden.

Eiken-haagbeukenbossen (H9160A)

Het habitatype is bij dit veldbezoek niet uitgebreid beoordeeld, maar er zijn geen aandachtspunten ten opzichte van voorgaande jaren. In 2018 is genoemd dat een aantal essen langs de Steengroeveweg moeten worden gekapt in verband met de veiligheid (**locatie B**). Staatsbosbeheer heeft inmiddels een boomveiligheidscontrole laten uitvoeren. Er zijn inderdaad enkele ingrepen nodig om de situatie veilig te houden. Uitvoering moet echter wachten tot nazomer 2020, om de broedende oehoes in de groeve niet te verstoren. Aandachtspunt blijft het voorkómen van bodembeschadiging bij de uitvoering. Bomen eventueel in het bos laten vallen en laten liggen, niet uitslepen.

De Vossenveldsbeek (**locatie J**), die deels door het bos loopt, stond op de planning om verondiept te worden (**M1a: Hydrologisch herstel door aanpassing ontwateringssysteem**). Door een combinatie van factoren (schade aan beektaluds en bos bij werkzaamheden, de Nieuwe Weust (**locatie M**, niet bezocht) moet na inrichting/afgraving kunnen blijven afwateren, de beek heeft zich de afgelopen jaren al verondiept door verlanding) is in 2019 al besloten de beek verder te laten verlanden. Dit proces wordt gestimuleerd door twee stuwen te plaatsen, en twee voordenen en een duiker op juiste hoogte te brengen. Deze maatregelen worden in najaar 2020 uitgevoerd.

De maatregel **M4b: Ingrijpen in boomsoortensamenstelling** is voor een deel uitgevoerd ten westen, zuiden en zuidoosten van de Ronde weiden (**locatie H**), gelijktijdig met maatregel **M5b: omvormen van bos naar heischraal grasland**. Staatsbosbeheer heeft inhammen in bosranden gemaakt en (bosgedeelten met) ongewenste boomsoorten zoals populieren zijn geveld. Later zullen voor het habitatype gewenste boomsoorten in de juiste verhoudingen worden aangeplant. Op enkele andere locaties staat deze maatregel gepland voor de tweede beheerplanperiode.

Ten aanzien van de bosstrook ten westen van de Ronde weiden (bij **locatie I**), die op de habitattypenkaart staat als Eiken-haagbeukenbos, stond nog de vraag open op basis van welke informatie dit bos is geclassificeerd als dit habitatype. [REDACTED] (Gld) heeft dit uitgezocht. Dit is als habitatype geclassificeerd op basis van de vegetatiekartering uit 2009. Het gaat om vlakken waarvan slechts een deel (een percentage) als Eiken-haagbeukenbos is geclassificeerd en de rest als 'geen habitatype'. Op grond daarvan wordt het hele vlak als habitatype weergegeven. Alleen het eerst genoemde type staat namelijk op kaart. In het vlak ten noorden van locatie I is het percentage habitatype ca. 50%, in het vlak ten zuiden van locatie I ca. 30% (bij locatie I zelf 100%).

Droge heiden (H4030)

Dit habitatype komt voor op 'Heitje Adamskamp' (**locatie L**). Doordat bos ten zuiden van de Ronde weiden is verwijderd is het heitje opener komen te liggen. Er zijn geen aandachtspunten ten opzichte van voorgaande jaren. Er zijn geen verdere PAS-maatregelen voorzien.

Beuken-eikenbossen met hulst (H9120)

Het habitatype is bij dit veldbezoek niet uitgebreid beoordeeld, maar er zijn geen aandachtspunten ten opzichte van voorgaande jaren.

Vochtige alluviale bossen (H91E0C)

Het habitattype is bij dit veldbezoek niet uitgebreid beoordeeld, maar er zijn geen aandachtspunten ten opzichte van voorgaande jaren.

Overige waarnemingen

De nieuwe pomp in de steengroeve is inmiddels uit Japan gearriveerd, geïnstalleerd en ingeregeld. Na wat opstartproblemen en het uitvinden van een goed beheerschema functioneert de pomp nu goed. We zien in de bermsloot van de Steengroeveweg (**locatie A**) dan ook geen dode kamsalamanders meer liggen.

Er is lang gezocht naar de meest geschikte locaties voor drie in te richten maaiseldepots. Elke plek heeft voor- en nadelen. De locaties waartoe besloten is staan weergegeven met een asterisk (*) op de kaart in dit verslag.

Conclusies 2020

1. Er zijn geen afwijkingen geconstateerd. De ontwikkeling van de stikstofgevoelige habitattypen in het gebied is conform de verwachting zoals beschreven in de PAS-gebiedsanalyse: de kwaliteit blijft gelijk, er is geen sprake van voor- of achteruitgang.
2. Er is een start gemaakt met uitvoering van de PAS-maatregelen en na de zomer van 2020 zal een groot deel van de overige uitvoering plaatsvinden. De uitvoering ligt daarmee op schema.

De overige conclusies zijn reacties op aandachtspunten uit het verslag van 2019.

Openstaande aandachtspunten 2019 en stand van zaken n.a.v. veldbezoek 2020

3. 2019: De essen langs de weg zijn nog niet gekapt, maar Staatsbosbeheer is dit binnenkort van plan.
2020: *boomveiligheidscontrole is uitgevoerd. Benodigde snoei- en kapwerkzaamheden moeten wachten tot nazomer 2020, om de broedende oehoes in de groeve niet te verstoren. Aandachtspunt blijft het voorkomen van bodembeschadiging bij de uitvoering. Bomen eventueel in het bos laten vallen laten liggen, niet uitslepen.*
4. 2019: Nulmeting voorafgaand aan maatregelen: de bosranden zijn al geïnventariseerd in 2019, binnenkort wordt de nulmeting flora en vegetatie (in het kader van SNL) uitgevoerd in de korte vegetaties. Het bos langs het PAS-procesmonitoringtransect wordt in het voorjaar van 2020 geïnventariseerd.
2020: *nulmeting PAS-procesmonitoring en vlakdekkende vegetatiekarteringen zijn grotendeels uitgevoerd in 2019 en worden afgerond in 2020. Er worden begin 2021 nog twee rapportages opgeleverd over 2019/2020 door bureau Regelink.*
5. 2019: Nagaan op basis van welke informatie het bos ten westen van de 'Ronde weide' is gekarteerd als habitattype Eiken-haagbeukenbos.
2020: *Is gekarteerd op basis van vegetatiekartering 2009; het betreft vlakken waarvan slechts een deel als habitattype Eiken-haagbeukenbos is geclassificeerd en de rest als 'geen habitattype'. Op grond daarvan wordt het hele vlak als habitattype weergegeven. Alleen het eerst genoemde type staat namelijk op kaart.*
6. 2019: Het is pas kort geleden gelukt om een geschikte pomp voor de groeve te vinden. Deze is zojuist besteld en wordt binnenkort geïnstalleerd. Staatsbosbeheer en provincie hebben contact over de financiering.
2020: *De pomp is inmiddels geïnstalleerd en ingeregeld en werkt naar behoren. Er worden geen dode kamsalamanders meer gevonden.*
7. 2019: Gekapte bosrand aan oostgrens Natura 2000-gebied: is meegenomen in het beheerplan voor alle bosranden in Willinks Weust. Dit plan wordt door provincie Gelderland besproken met de particuliere eigenaar.
2020: *het gesprek heeft nog niet plaatsgevonden. Actie blijft staan.*

Planning 2021

In 2021 zal het veldbezoek gepland worden rond 1 september. Dit is na het broedseizoen van de oehoe, zodat de groeve bezocht kan worden. Ook is dan een groot deel van de PAS-maatregelen uitgevoerd.

Dit verslag is vastgesteld door:

.....
Handtekening
(datum)

.....
Handtekening
(datum)